

Aegridade ümberarvestus 2019. aastal

Euroopa Komisjoni soovitusliku korrigeerimispoliitika järgi tehakse 2019. aastal järgmine suurem revisjon, mis mõjutab tervet rahvamajanduse arvepidamise aegrida.

Statistikaamet avaldab 30. augustil 2019 rahvamajanduse arvepidamise ümberarvestatud aegrea alates 1995. aasta I kvartalist. Selles tehakse alljärgnevad muudatused.

- Kogurahvatulu kontrollitsükli ettekirjutused

Et rahastada Euroopa Liidu eelarvet, kasutatakse omavahendeid, mis põhinevad liikmesriikide kogurahvatulul (KRT). Eurostati ülesanne on jälgida, et liikmesriikide osamaksed Euroopa Liidu eelarvesse oleksid arvatud KRT põhjal õigesti. Kui Eurostat leiab, et liikmesriik võiks teha meetodikas muudatusi, esitab ta ettekirjutuse ja kohustab riiki viima oma meetodika nõuetega kooskõlla. Eesti peab 2019. aasta sügiseks tegema oma aegridade arvestuses alljärgnevad muudatused.

1. Kasvava metsa väärtuse arvestuses hakatakse kasvavat metsa käsitama kogu kasvuaja jooksul lõpetamata toodangu varuna.
2. Kulumi arvestuses on relvasüsteemide eluiga edaspidi senise viie aasta asemel kümme aastat.
3. Omatarbeks toodetud tarkvara arvestus hõlmab edaspidi vahetarbimiskulutusi.
4. Teadus- ja arendustegevuse arvestus hõlmab edaspidi lisainvesteeringuid põhivarasse, mida kasutatakse teadus- ja arendustegevuses.
5. Lõpetamiskulusid, s.t objektide tegevuse lõpetamisega seotud kulusid, näiteks prügilate likvideerimise kulusid, hakatakse käsitama kapitali kogumahutusena põhivarasse. Senini on neid käsitatud jooksvate kulutustena.
6. Kaudselt mõõdetavate finantsvahendusteenuste (Fisim) arvestuses arvutatakse referentsmäär edaspidi ainult pankadevaheliste hoiuste intresside, mitte hoiuste ja laenuintresside põhjal.
7. Muudetakse kindlustuse tehniliste reservide arvestust. Selle tulemusena muutuvad elukindlustusnäitajad.

- Aastate kvartaliteks jaotamise meetodika muudatus

Statistikaamet vahetab välja aastate kvartaliteks jaotamise meetodika. Praeguse nn *pro rata*-meetodi asemel võtab Statistikaamet kasutusele Dentoni meetodi.

- Referentsaasta vahetus

Aheldamise meetodil arvatud SKP referentsaastana hakatakse kasutama 2010. aasta asemel 2015. aastat. Üleminek uuele referentsaastale muudab ahelindekseid ja aheldamise meetodil leitud väärtusi, kuid SKP ja selle komponentide kasv jääb samaks, nagu see on praeguse referentsaasta (2010) järgi.

Referentsaastat on vajalik vahetada peamiselt sellepärast, et kui kasutada aheldamise meetodit, on komponendid liidetamatud. See tähendab, et üksikute aheldatud absoluutväärtuste summa ei võrdu koondnäitajaga. Liidetavus on võimalik ainult referentsaastal ja sellele järgneval aastal. Mida kaugemal on arvestusaasta referentsaastast, seda suurem on liidetamatus. Põhjus on see, et aheldatud väärtused leitakse, aheldades nii koondnäitaja kui ka selle iga komponent eraldi.

- Kulumi aegridade arvestuse meetodika parandamine
- Käibemaksu deflateerimise meetodika parandamine. Selle tulemusena on püsivhindades käibemaksu arvestus senisest detailsem.